

Rondetafelsessie toekomstvisie samen opleiden en professionaliseren in opleidingsscholen VO, dinsdag 2 december 2014

Algemeen sfeerverslag (Babs Rosenmuller)

Op initiatief van de VO-raad en in samenwerking met het Steunpunt Opleidingsscholen vond op dinsdag 2 december een goed bezochte rondetafelsessie plaats, waarin de aanwezige bestuurders en schoolleiders van opleidingsscholen in het VO zich bogen over de toekomst van samen opleiden.

Opening

De aanwezige deelnemers werden welkom geheten door Judith de Ruijter, projectleider van het Steunpunt Opleidingsscholen. Zij benadrukte het doel van de bijeenkomst: discussie voeren om samen tot richtinggevende uitspraken te komen over de toekomst van samen opleiden en professionaliseren.

Welkomstwoord

Dirck van Bennekom sloot in zijn aansluitende welkomstwoord namens de VO-raad hier op aan en keek terug naar de start van het samen opleiden. "Juist in de start zijn er veel waardevolle uitwisselingsessies geweest. Zowel de VO-raad als de betrokken opleidingsscholen hebben deze kennisuitwisselingsessies als erg waardevol ervaren."

Na verloop van tijd werden deze uitwisselingsessies echter niet meer gefaciliteerd. De Opleidingsscholen gaven aan behoefte te hebben aan meer facilitatie vanuit de VO-raad. Het Steunpunt Opleidingsscholen is hier het antwoord op. Begin dit jaar is het steunpunt opgericht en na een succesvolle conferentie, verschillende themabijeenkomsten en de ontwikkeling van de website www.steunpuntopleidingsscholen.nl kan volgens Dirck van Bennekom de conclusie getrokken worden dat het steunpunt voorziet in een behoefte.

Dirck van Bennekom: "De toekomst is echter nog onduidelijk. Blijven opleidingsscholen gesubsidieerd? Hoe verloopt de belangrijke stap in het praktijkgericht onderzoek? Het belang van regionale samenwerking hierbij wordt benadrukt. Ook de doelen gesteld in de lerarenagenda en het sectorakkoord moeten wij met elkaar handen en voeten geven. Een bijeenkomst als deze is daarom zo belangrijk: met elkaar bepalen we de standpunten waarop de VO-raad het accent kan leggen. Hoe zien wij samen de toekomst van het samen opleiden en professionaliseren?"

Inleiding

Ton Roelofs gaf voorafgaand aan de rondes een prikkelende presentatie als warmmaker voor de discussietafels. Of, zoals hij het zelf formuleerde, een "ongemakkelijke inkijk in de beeldvorming en de feiten van het samen opleiden". En ongemakkelijk werd het. Ton Roelofs legde de deelnemers de volgende uitspraken voor:

- > Ook voor een wetenschapper is duidelijk dat het écht een verdraaid ingewikkeld vraagstuk is;
- > De gedachte dat scholen en lerarenopleidingen samen leergemeenschappen vormen is in de huidige vorm te optimistisch;
- > De tevredenheid van VO over de lerarenopleidingen is niet groot.

Vervolgens presenteerde Ton Roelofs aan de aanwezigen een dia met daarop een staafdiagram van het 'kwalitatieve lerarentekort' en via een 'zeefberekening' maakte hij zichtbaar hoe er van de 1000 studenten aan het begin van de opleiding er na 3 jaar praktijkervaring er nog 332 docenten in het veld werkzaam zijn. Waarvan 55 van baan wisselen.

Na ingezoomd te hebben op het werkgeversperspectief, trok hij de conclusie: "Opleiden in de school kan je niet los zien zonder de koppeling met het HRM-beleid. Zo is het opleiden in de school niet alleen het doel, maar wordt opleiden in de school ook een (krachtig) HRM-middel."

Ton eindigde zijn presentatie met een relativerende quote: "*Een leraar raakt de eeuwigheid; hij kan nooit weten waar zijn invloed ophoudt.*"

Henry Brooks Adams, 1838-1918, Amerikaans historicus.

Discussietafels

Warmgedraaid namen de deelnemers plaats aan één van de drie tafels. Tijdens de eerste ronde werden aan iedere tafel dezelfde vragen behandeld:

- > Levert samen opleiden in een opleidingsschool meer kwaliteit op dan opleiden in een stageschool?
- > Waar willen we in de VO-sector heen met samen opleiden?
- > Hoe zou een breedte-dieptestrategie vormgegeven moeten worden?

De tafels gingen serieus met de vragen aan de slag. Er werden ervaringen uitgewisseld en de vragen werden van alle kanten bekeken. Herkenning en verschil van aanpak wisselden elkaar af. Aan de tafels werd intensief gediscussieerd.

Na de pauze kreeg iedere tafel zijn eigen onderwerp (ronde 2):

- > Tafel 1: Samen professionaliseren: verbinding van opleiden in de school met HR-beleid (voorzitter: Ton Roelofs)
- > Tafel 2: Strategische samenwerking scholen en lerarenopleidingen (voorzitter: Jos Hulsker)
- > Tafel 3: Verbinding van opleiden, onderzoek en schoolontwikkeling (voorzitter: Dirck van Bennekom, rapporteur: Bert Vogel)

Na een korte pauze koppelden de tafelvoorzitters en –rapporteur het besprokene plenair terug, waarbij werd ingezoomd op de bevindingen uit de eerste discussieronde (algemene vragen). Ton Roelofs, voorzitter van tafel 1, vatte het goed samen met zijn opmerking dat het nog net geen debatwedstrijd was, maar er wel een zeer gedifferentieerd beeld bestond aan meningen. Al zag tafel 1 in zowel de breedte-als de

dieptestrategie voordelen, tafel 3 vond de dieptestrategie het meest aantrekkelijk. Tafel 2 gaf aan dat je de breedte juist via de diepte kunt bereiken.

Bij de terugkoppeling werden uitspraken gedaan als:

- > “Stop met stagescholen en zorg dat iedere student recht heeft op een opleidingsschool.”
- > “Werk met gelijkwaardige partners.”
- > “Wil je een opleidingsschool verduurzamen? Dan is betrokkenheid van de schoolleiding belangrijk.”
- > “Ga op zoek naar de complementariteit tussen lerarenopleidingen en scholen.”
- > “Is elke docent ook in staat om opleidingsdocent te zijn en mag je dit verwachten van een docent?”
- > “De diepte kan een stap zijn naar de breedte. Het is niet of diepte- of breedtestrategie, maar en-en.”
- > “Zorg ervoor dat je als sector niet verdeeld bent maar juist meer één lijn trekt”.

Afsluiting

Dirck van Bennekom bedankte de deelnemers voor hun input en de duidelijke richting die ze de VO-raad meegeven. Een deelnemer maakte wel de kanttekening dat de uitwisseling in een relatief select gezelschap heeft plaatsgevonden. Het is van belang meer niet-bekostigde en nieuwe opleidingsscholen bij de discussie te betrekken. Er komt o.a. een vervolgsessie met zowel directeuren en bestuurders vanuit de VO-scholen en de lerarenopleidingen, om in gezamenlijkheid te komen tot een toekomstvisie op het samen opleiden en professionaliseren.

Vice-voorzitter van de VO-raad Hein van Asseldonk sloot de bijeenkomst af met het benadrukken van het belang van het bundelen van krachten, zoals we vandaag hebben gedaan. Hij gaf aan: “Door samen te werken boeken we meer succes.” Hein van Asseldonk beschouwt het als zijn uitdaging om door te pakken op dit onderwerp. Als laatste richtte Hein van Asseldonk nog een woord van dank aan Dirck van Bennekom voor zijn vele werk en betrokkenheid bij opleiden in de school.